

כד' תשרי התשע"ט

3 באוקטובר 2018

לכבוד

מנהלי בתי הספר התיכוניים

מנהלי החטיבות העליונות

מנהלי חטיבות הביניים

שלום רב,

הנדון: התאמות בדרכי היבחנות לתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב

הנבחים בשנת הלימודים תש"ף (מעקב והגשת תיקים לוועדה בתשע"ט)

המסמך שלפניכם מנחה את צוותי החינוך בבתי הספר בבואם לדון בבקשות להתאמות בדרכי היבחנות בבחינות הבגרות. התארגנות מיטבית כחלק אינטגרלי מהתהליך החינוכי בטיפול בתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב, ושיתוף פעולה בין בעלי התפקידים השונים בבית הספר, הכרחיים לקבלת החלטה מקצועית. גם מעורבותם של התלמידים והוריהם בתהליך חשובה ביותר ואף הכרחית להצלחה. המסמך מציג עקרונות להתבוננות בנחיצות ההתאמות בדרכי היבחנות לתלמידים אלה, תוך התייחסות לרצף החינוכי כולו, והדגשת מקומו של כל הצוות החינוכי: מחנכים, מורים מקצועיים, יועצים, רכזי לקויות למידה, מת"ל אם יש, רכז פדגוגי, רכז שכבה, רכז השתלבות ובעלי תפקידים נוספים הרלוונטיים לתחום. ככל שהתהליך יכלול מעורבות של אנשי צוות רבים יותר, תתקבל החלטה נכונה יותר עבור כל תלמיד.

העקרונות הבסיסיים לבדיקת הזכאות להתאמות בדרכי היבחנות הם אלה המוכרים לכם משנים עברו. יחד עם זאת, כבכל שנה, אנו מקפידים לרענן את הנהלים, לחדד אותם, להבהיר נושאים שלא היו ברורים ולהצביע על שינויים, אם יש.

אנו חוזרות ומדגישות כי מצופה מהצוות החינוכי בבית הספר לקבל החלטות בעניין תלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב, כשהחלטות אלה נשענות בראש ובראשונה על חוות דעת מקצועית של מורי בית הספר ונתמכות על ידי אבחון, ולא להיפך. נוסף לכך, יש חשיבות רבה לפתח את כישורי התלמיד לאורך כל השנים. על כן, יש להימנע מאישור שימוש בהתאמות בדרכי היבחנות שלא לצורך.

הנהלת בית הספר והצוות החינוכי המוביל מתבקשים לעיין בנהלים בצורה קפדנית, טרם ההערכות לקראת בדיקת נחיצות ההתאמות והגשת בקשות לוועדה המחוזית. אם יש נושאים שאינם ברורים לצוות, חשוב לערוך בירור עם מדריכי לקויות למידה המחוזיים.

כמו כן, אנו מנצלים הזדמנות זו כדי לעדכן אתכם בסטאטוס הרפורמה "מלקויות ללמידה": כידוע לכם, בשנת הלימודים תשע"ח יצאה לדרך רפורמה חדשה במערכת החינוך - "מלקויות ללמידה". הרפורמה החלה כפיילוט בחטיבת הביניים ויושמה ב- 15 רשויות מקומיות ברחבי הארץ. בשנה"ל תשע"ט, השנה השנייה ביישום הפיילוט, תתרחב התכנית ל- 177 חטיבות ביניים (סך הכל 37 רשויות מקומיות) בפריסה ארצית. בשנים שלאחר מכן יתווספו בהדרגה רשויות מקומיות נוספות, עד להטמעה בכל הארץ. מדובר בתוכנית מערכתית, הנותנת מענה הולם לאיתור ולטיפול בתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב וריכוז ואשר תהיה חלק אינטגרלי מהתהליך החינוכי הבית ספרי.

יש לציין כי המשוב המתקבל מהיישום ב- 76 חטיבות הביניים בשנה"ל תשע"ח הוא חיובי, ומצביע על שביעות רצון גבוהה של כלל השותפים במערכת החינוך. למידע נוסף על הרפורמה ניתן לעיין בחוברת: http://meyda.education.gov.il/files/shefi/liikoheylemida/hoveret_melakuyot_llemida.pdf

במסגרת הרפורמה פרסם אגף לקויות למידה חוברת "התגובה להתערבות" RTI - החוברת מסייעת באופן מקצועי בתהליכי האיתור, ההערכה וההתערבות בהיבטים לימודיים ופסיכוסוציאליים וכוללת התייחסות למידע תיאורטי ומחקרים העוסקים בנושא. החוברת אמורה לשרת את הצוות החינוכי בבואו לערוך התערבות חינוכית. היא משלבת תאוריה והדגמה מפורטת של תהליכי התערבות בכיתה ובקבוצה.

http://meyda.education.gov.il/files/shefi/liikoheylemida/hoveret_tguva_lehitarvut.pdf

נוסף לחיזוק המקצועיות של המורים ולהקניית המיומנויות לטיפול בתלמידים, הרפורמה כוללת גם את הפיקוח ואת הסדרת התהליך האבחוני לקראת בחינת הזכאות להתאמות בדרכי ההיבחנות בבחינות הבגרות, כבר בכיתה ט'.

הרפורמה "מלקויות ללמידה" פותחת דרך חדשה לכל התלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב בדרך התמודדותם עם הלמידה ועם ההיבחנות, מסייעת להם במימוש יכולותיהם בעתיד ובכך תרומתה גם למניעת תהליכי נשירה.

אנו מקוות שתהליכים אלה, הנוגעים בהיבטים השונים בטיפול בתלמידים עם לקויות למידה וקשב והמדגישים התערבות וסיוע בתהליכי למידה, הם משמעותיים וחשובים עבור כל מי שעוסק בחינוך. הם ביטוי לעידן חדש שבו ההתערבות, הטיפול וההתקדמות של התלמיד קודמים לשימוש בהתאמות בדרכי היבחנות.

בכל שאלה ניתן לפנות ולהסתייע בצוות המדריכים של אגף לקויות למידה והפרעת קשב במחוז.

בברכת שנה טובה ופורייה.

לילי טלדן

ממונה על מערך תהליכי אבחון והתאמות
אגף לקויות למידה, שפ"י

דני ז'ורנו

מנהלת אגף לקויות למידה
הפרעת קשב, שפ"י

העתק: מר שמואל אבואב, המנהל הכללי של משרד החינוך
ד"ר שוש נחום, סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי
ד"ר מירי שליסל, יו"ר המזכירות הפדגוגית
ד"ר עופר רימון, מנהל מינהל תקשוב טכנולוגיה ומערכות מידע
מנהלי מחוזות
גב' חנה שדמי, מנהלת אגף א' שפ"י
גב' דסי בארי, מנהלת אגף א' לחינוך על-יסודי
מר דויד גל, מנהל אגף בכיר בחינות (פדגוגי)
גב' סימה עובדיה פורצנל, מנהלת אגף יישומי חוק ומדיניות במערכת החינוך ויו"ר וועדת ערעורים
גב' רחלי אברמזון, מנהלת אגף א' חינוך מיוחד
מר חיים מויאל, מנהל אגף א' חינוך לילדים ונוער בסיכון
ד"ר חוה פרידמן, מנהלת אגף פסיכולוגיה, שפ"י
גב' אלה אלגריסי, מנהלת אגף ייעוץ, שפ"י
גב' דליה פניג, סגנית יו"ר המזה"פ ומנהלת אגף א' פיתוח פדגוגי
מר רן ארז, יו"ר ארגון המורים
גב' יפה בן דוד, יו"ר הסתדרות המורים
גב' דבורה ראנד, מנהלת חטיבה יישומים בחינוך
מפקחים רפרנטים לקוויות למידה - יושבי ראש וועדות מחוזיות
מר מירום שיף, יו"ר וועדת לקוויות למידה בפורום וועדי ההורים הישובים
יושבי ראש וועדות התאמה מחוזיות
מר צביקה יערי, רכז פורום אבחון ולקוויות למידה, אגף פסיכולוגיה
מדריכי לקוויות למידה: מרכזים, ארציים ומחוזיים

**נהלים להתאמות בדרכי היבחנות בבחינות הבגרות-
לתלמידים הנבחים בשנת הלימודים תש"ף (הגשת הבקשות בתשע"ט)**

תוכן העניינים

- א. כללי
- ב. קווים מנחים המסייעים לצוות החינוכי בעת הדיון באישור הבקשה בוועדה הבית ספרית ו/או קבלת החלטה להגשה לוועדה המחוזית.
- ג. שינויים והדגשים.
- ד. פירוט ההתאמות בהיבחנות שניתן לבקש עבור תלמידים עם לקויות למידה/הפרעת קשב.
- ה. הבהרות להתאמות על פי סוגי התאמות.
- ו. הבהרות על פי מקצועות ותכניות מיוחדות.
- ז. נוהל הגשת הבקשות לוועדות התאמה מחוזיות.
- ח. לוח זמנים להגשת בקשות להתאמות בדרכי היבחנות לוועדות התאמה מחוזיות עבור תלמידים **הנבחים** בבחינות הבגרות בשנת הלימודים תש"ף.
- ט. וועדות ערר
- י. אגף הבחינות וועדת חריגים.
- יא. תרשים להתאמות בדרכי היבחנות.
- יב. נספחים - נספחי חובה, נספחי מידע ונספחי רשות.

<u>נספחי חובה</u> (1-4), (8-13)	<u>נספחי רשות</u>
<u>נספחי מידע</u> (5-7)	<u>נספחים אופציונליים</u> - מסמכים המסייעים לצוות החינוכי
נספח 1 - רשימת מסמכים והתאמה המבוקשת נספח 2 – טופס ריכוז בקשות נספח 3 – טופס הפנייה לוועדה מחוזית נספח 4 – ויתור סודיות נספח 5 – כתובות נספח 6 – תמצית דיון בוועדה הבית ספרית נספח 7 – סטנדרטים לבחינה בע"פ נספח 8 – ערעור נספח 9 + 9א – מתמטיקה בעברית וערבית נספח 10+10א – ערבית/ עברית : הבנה, הבעה ולשון נספח 11+11א – רבי מלל : דיווח המורה בעברית וערבית נספח 12 – שאלון המורה לאנגלית נספח 13- בקשה לשעתוק בלבד	נספח א1, א2, א3 : שאלון איתור ראשוני (למורה, לתלמיד, להורה) נספח ב- מחוון למורה נספח ג- הודעה להורים

חוזר זה מפרט את ההנחיות לאופן הטיפול בבקשות להתאמות בדרכי היבחנות עבור תלמידים עם לקויות למידה/הפרעת קשב, כולל תלמידים אשר זכאים לתמיכה מסל השילוב¹, הלומדים בשנת הלימודים הנוכחית- תשע"ט ועתידיים להבחן בשנת הלימודים תש"ף ותשפ"א. הנהלים כוללים את סוגי ההתאמות שניתן לאשר, הגורם המוסמך לאישורן ואופן הגשתן, הנחיות עקרוניות, תרשים להיערכות בית הספר ופירוט השלבים הכלולים בתהליך הדיון בהתאמות בדרכי היבחנות, כמו גם לוח זמנים להגשת הבקשות.

על מנת לסייע בעבודתכם המקצועית, עומדים לרשותכם נספחי חובה, מידע (נספחים 1-13) ונספחי רשות (נספחים א-ג) המצורפים לחוזר נהלים זה.

ההחלטה על אישור שימוש בהתאמות בדרכי היבחנות הינה החלטה בעלת משמעות חשובה לתלמיד, לטווח המידי ולטווח הארוך. לכן, יש לשקול בכובד ראש את מידת הצורך במתן אישור מסוג זה. בתהליך אישור הבקשה בוועדה הבית ספרית, האבחון המקצועי (דידקטי או פסיכודידקטי) הינו חלק ממכלול המסמכים שצריכים להיות מונחים בפני הוועדה הדנה בבקשה. עם קבלת האבחון בבית הספר, קיימת חשיבות רבה לשיח עם התלמיד והוריו והסברה לגבי חשיבות ההתנסות הלימודית, הקניה ורכישת מיומנויות להתמודדות, כמו גם הבהרה לגבי חלקו של האבחון כחלק ממכלול, הנבדק לגבי נחיצות ההתאמות.

ב. קווים מנחים המסייעים לצוות החינוכי בעת הדיון באישור הבקשה בוועדה הבית ספרית /או קבלת החלטה להגשה לוועדה המחוזית

התאמות בדרכי היבחנות נועדו לשקף כראוי את הידע שנרכש והמיומנויות של התלמיד. מכאן, יש לוודא כי אכן קיימת רמת ידע (ידע- נרכש, תואם רמה בגרותית). התאמות אלו נועדו לפצות על קשיים (שמקורם נורולוגי) באופן הבעת הידע הקיים, כך שהתלמיד יציג את הידע שרכש, ולא בכדי לסייע לתלמיד לשפר את הישגיו כשלעצמם. גם כאשר לתלמיד יש לקות למידה, אין משתמע בהכרח כי הלקות מחייבת שימוש בהתאמות בדרכי היבחנות. מכאן, קיימת חובה לוודא, בתהליך ההוראה- למידה, עד כמה מבחן ללא התאמות מאפשר, או אינו מאפשר, את הבעת הידע.

חשוב לזכור, כי קיימת שונות טבעית ביכולות ובהישגים של כלל התלמידים. על כן, יש חשיבות רבה לתת את הדעת לגבי מקור הקושי ולערוך הבחנה בין נחיצות בהתאמות בדרכי ההוראה והלמידה כמסייעות ומקדמות, לעומת הנחיצות בהתאמות בדרכי ההיבחנות. בכל מקרה אין לפטור את התלמיד מתרגול חוזר התורם לשיפור האוטומטיזציה.

¹ בכל מקום במסמך בו מצוין "תלמידים עם לקויות למידה והפרעות קשב", ההנחיות כוללות גם תלמידים עם לקויות למידה אשר זכאים לתמיכה מתכנית השילוב (לא כולל: כיתות חינוך מיוחד ובתי ספר לחינוך מיוחד, תלמידים עם לקות בשכיחות נמוכה הלומדים בשילוב אישי במסגרות החינוך הרגיל וזכאים לתמיכה מסל שעות דיפרנציאלי, ותלמידים עם לקות למידה והפרעת קשב אשר זכאים מתוקף ועדת השמה ללימודים בכיתת חינוך מיוחד (07)

1. הוועדה הבית ספרית

לקראת הדיון בוועדה הבית ספרית יש לוודא שכל המסמכים מונחים בפני הוועדה. הדיון בוועדה הבית ספרית יתקיים לצורך:

- א. בדיקת נחיצות אישור ההתאמות שבסמכות בית הספר.
 - ב. בדיקת נחיצות ההתאמות טרם הגשת הבקשות לוועדה המחוזית.
- הדיון בוועדה הבית ספרית יתועד על פי הנדרש. ניתן להסתייע בנספח 6 - תמצית דיון בהתאמות בדרכי היבחנות בוועדה בית ספרית, המצורף למסמך זה.

הרכב הוועדה הבית ספרית - הרכב הוועדה הבית ספרית יכול להיות הרכב המועצה הפדגוגית שמתכנסת במהלך השנה ו/או ההרכב הבא:

- ✓ יו"ר הוועדה, מנהל בית הספר או נציגו
- ✓ מחנך הכיתה
- ✓ יועץ השכבה
- ✓ רכז השכבה
- ✓ מורים מקצועיים
- ✓ פסיכולוג בית הספר (על פי האפשרויות הקיימות)
- ✓ מת"ל- מעריך תפקודי למידה
- ✓ רכז השתלבות (במידה ויש)
- ✓ רכז לקויות למידה או רכז התאמות
- ✓ מורת שילוב, בהתייחס לתלמידים זכאי תכנית שילוב
- ✓ גורם נוסף - בהתאם לרלוונטיות ושיקול דעת בית הספר

החלטת הוועדה תהיה קבילה אם תתקבל על ידי שלושה חברי וועדה לפחות, בכללם: יו"ר הוועדה, מחנך הכיתה, יועץ השכבה.

2. נקודות עזר לדיון בוועדה:

- א. בחינת מקור הקושי בתפקודו של התלמיד במקצועות המבוקשים (יש לוודא כי מקור הקושי אינו נובע מסיבה אחרת כמו: אי תפקוד תלמידאי, חוסר עניין, היעדרויות, היעדר פניות רגשית ועוד).
- ב. בחינת ההיסטוריה הלימודית וסיוע שקיבל עד כה.
- ג. מידע שנאסף בחוות דעת המורים, במבחנים וגיליון הציונים/תעודות של התלמיד, כמו גם הערכת המורה.

- ד. עד כמה המבחנים המצורפים תואמים את רמת הידע הנדרש במקצועות בהם אמור התלמיד להיבחן?
- ה. עד כמה רמת הידע של התלמיד תואמת את הרמה הנדרשת בבחינות הבגרות?
- ו. בהתייחס למבחנים: עד כמה הליקויים פוגעים בהבעת הידע של התלמיד (ולא ברכישתו)?
- ז. בהתייחס להערכה החלופית: עד כמה הליקויים פוגעים ביכולת התלמיד להציג את הידע שרכש באמצעות ההערכה החלופית.
- ח. מידע מהאבחון, כולל התייחסות לרקע ההתפתחותי והחינוכי ולממצאים התומכים/לא תומכים בבקשה- במקרים בהם התלמיד אובחן לפחות שישה חודשים לפני הדיון הסופי. יש להקפיד ולהתבסס על אבחונים הנערכים על פי דרישות והנחיות אגף לקוויות למידה. לצורך כך ניתן לעיין בדף מידע למאבחן:

<http://meyda.education.gov.il/files/shefi/liikoheylemida/lameavchen.pdf>

3. התבוננות והתנסות בדרכי הוראה ולמידה במהלך השנה:

קיימת חשיבות רבה לבדיקה, תיעוד ומעקב רציף לאורך השנה ולא רק לקראת הכנת התיק לוועדות. תהליכי התיעוד נדרשים מיד עם איתור התלמיד כמתקשה ובהתאם לצורך ייערכו ויתועדו בדיקות נוספות.

חשוב להקפיד ולהתבונן בתלמידים עם לקוויות למידה בנקודות זמן שונות ולשאוף להכרות מעמיקה ומשמעותית מתוך דרכי ההוראה והלמידה השוטפות, גיבוש תובנות על דרכי למידה מותאמות והקפדה על התנסויות מגוונות בדרכי הלמידה ובדרכי ההוראה. **בדיקה ראשונה, מומלץ שתבצע מוקדם ככל האפשר ולא יאוחר מהשליש הראשון של כיתה י'.**

לקראת סוף שנת הלימודים תערך התבוננות נוספת, על כל התהליכים המתועדים שהתרחשו במהלך השנה על-ידי הוועדה הבית ספרית, ויישקל הצורך בהתאמות בדרכי היבחנות עבור התלמידים הנ"ל. במידת הצורך, יש להגיש בקשות לוועדה המחוזית על פי נהלים אלה בלבד ועל-פי לוח הזמנים המפורט בהמשך (בעמוד 25).

יש להדגיש, כי מכיוון שמדובר בתהליך שאמור להתבצע לאורך שנת הלימודים ועל מנת **לאפשר לתלמיד לבטא את ידיעותיו בצורה מיטבית, אין לבחון אותו יותר מפעמיים** על אותו מבחן (מבחן רגיל ומבחן משווה) ו/או במספר מבחנים ו/או במספר התאמות באותו היום. יחד עם זאת, את המבחן המשווה למבחן הרגיל, יש לבצע באותו היום ובסמוך **לבחינה**. כמו כן, חשוב כי אורך המבחן המקורי לא יעלה על שני שיעורים אקדמיים רצופים. בית הספר יוכל להציג מסמכים נוספים פרט למבחנים, בתנאי שהם משקפים כיאות את צרכיו של התלמיד.

4. קבלת החלטה - תתקבל על בסיס אינטגרציה של המידע מהמקורות השונים:

- לצורך אישור הבקשה שבסמכות בית הספר או החלטה להגשה לדיון בוועדה המחוזית, חובה לתעד את הדיון וכן שיתקיימו המאפיינים הבאים:
- רוב קולות של חברי הוועדה הבית ספרית לגבי הבקשה הספציפית או לפחות 3 מחברי הוועדה כמפורט לעיל.

- המלצה ברורה של רוב מורי התלמיד.
- רמת הידע של התלמיד הנה ברמה הנדרשת להיבחנות בבחינות הבגרות.
- האיתור הראשוני ומחווני המורים נמצאים בהלימה האחד לשני.
- חוות דעת המאבחן המצביעה על לקות ספציפית משמעותית המצדיקה את הבקשה, במקרים בהם הומצא/ נדרש אבחון.
- **היבחנות ללא התאמות אינה מאפשרת את הבעת הידע הקיים בהתאם לרמת התלמיד, ולא נמצאו דרכים אחרות לפיצוי על הקושי בהעברת הידע הקיים, למרות התערבות לימודית, הקניית מיומנות וידע נדרש.**
- מסמכים נוספים שיוכלו לסייע לדיון בנחיצות ההתאמות: שאלון איתור ראשוני (למורה, לתלמיד, להורה, נספחים א'1+א'2+א'3), מחוון מורה (נספח ב'), תיעוד מפורט של דיונים ותהליכי התערבות מכל סוג בתחום הרגשי, האקדמי ועוד.

5. קשר עם הורים:

- לקשר השוטף והרציף עם הורי התלמיד נודעת חשיבות רבה. בידיהם לסייע, לכוון ולתמוך בו. להלן נקודות חשובות לתשומת לב צוותי החינוך:
- א. זכות ההורים** - הורים שיבקשו לעיין במסמכים המוגשים לוועדה הבית ספרית ו/או המחוזית יהיו רשאים לעשות כן.
- ב. החלטת הוועדה הבית ספרית** - מומלץ לערב את התלמיד והוריו טרום ההחלטה ולהזמין להסבר ההחלטה שהתקבלה. הדבר חשוב במיוחד כאשר הוועדה הבית ספרית החליטה לדחות את הבקשה. במידה ומסיבה כלשהי לא התקיימה פגישה, יש לוודא שההורים והתלמיד מודעים בהחלטה.
- להורים ולתלמיד קיימת זכות ערר על החלטת הוועדה הבית ספרית**, הערעור יוגש לוועדה המחוזית באמצעות בית הספר.
- ג. טופס החזרת תשובות** - עם קבלת תשובות הוועדה המחוזית בבית הספר - מומלץ להזמין את התלמיד והוריו להסבר התשובה שהתקבלה, או לוודא שהתשובה תועבר אליהם בדרך אחרת. הדבר חשוב במיוחד כאשר בקשת התלמיד שהוגשה על- ידי בית הספר לוועדה המחוזית נדחתה. במקרה זה חשוב לשתף את ההורים והתלמיד בשיקול הדעת לאפשרויות השונות (כגון: התאמות חלופיות ועיתוין) וליידע אותם בדבר הזכות לערר.
- ד. מכתבים להורים** - לאור ניסיון העבר הנכם מתבקשים שלא לפרסם חוזרים ומכתבים להורים בנושא זה, אלא להסתמך ו/או להפנות לעיון בחוזרים המפורסמים על ידי אגף לקויות למידה וקשב.

א. **חדש! מערכת אינטרנטית חדשה להגשת בקשות לוועדות המחוזיות להתאמות בבחינות הבגרות של תלמידים עם לקויות למידה וקשב-אגף התקשוב החל בפיתוח מערכת אינטרנטית מקוונת להגשת הבקשות להתאמות בבחינות הבגרות לתלמידים עם לקויות למידה וקשב אשר יסתיים ככל הנראה במהלך שנה"ל תשע"ט. לכן, כל הבקשות לדיון בוועדות מחוזיות יוגשו השנה לראשונה במערכת מקוונת שתסייע לכם מאוד בבדיקת תקינות הבקשות לפני שליחתן לוועדות. המערכת תצביע על חוסרים ותנחה אתכם בדרישות החסרות עד שלב שליחת הבקשה. בהתאם לכך, יש להיערך לדווח באופן מקוון גם על ההתאמות שאושרו בסמכות בית הספר עד תום שנה"ל תשע"ט ה-3.6.19. הדרכה לשימוש במערכת תינתן במהלך שנה"ל תשע"ט. לצורך כך, על בית הספר להצטייד בסורק צבעוני מקצועי הבנוי לסריקת כל המידע הנדרש לוועדות. בנוסף, נוהל הנחיות יישלח במהלך שנת הלימודים ויכלול לוח זמנים ומקום להדרכה.**

ב. **שימוש בטכנולוגיה מתקדמת בהתאמות בדרכי היבחנות בבחינות הבגרות-**

i. **חדש! בחינה מתוקשבת במקצוע תנ"ך לזכאים להיבחנות בעל פה-** בימים אלה נבדקת האפשרות כי ממועד חורף תשע"ט נבצע פיילוט של יישום בחינות בע"פ באמצעות מבחן מתוקשב במקצוע תנ"ך במגזר היהודי בבתי ספר ממלכתיים. הבחינה תתבצע באמצעות המחשב במערכת ה-iTest (בדומה לבחינה באנגלית). תהליך הבחינה יכלול השמעת שאלון במחשב באמצעות אוזניות והקלדת/הקלטת התשובות במערכת (בכפוף לאישור ההתאמות של בחינה בע"פ והקראה בוועדה המחוזית). **הודעה מפורטת תשלח ע"י אגף הבחינות בתחילת שנת הלימודים.**

ii. **הקלדה על גבי מחשב באמצעות מערכת ה-iTest-** כאמור, תלמידים עם לקות למידה אשר אושרו להם ההתאמות מסוג: "שעתוק" ו/או "הכתבה לבוחן ניטרלי" באחת הוועדות (מחוזית/ערר/חריגים), ייבחנו בלשון ובמקצועות רבי מלל חובה על פי סמלי שאלון ספציפיים, באמצעות הקלדה על גבי מחשב, בהתאם להנחיות אגף הבחינות. **נדגיש, כי משנת הלימודים תשע"ט היבחנות עם התאמה מסוג שעתוק תתקיים גם במקצוע לשון ותיושם באמצעות הקלדה (לאחר אישור הוועדה המחוזית), על פי המופיע בסעיפים הבאים.**

במקצוע האנגלית- כידוע, אין שעתוק. יחד עם זאת, במקרים חריגים ובודדים בלבד, בהם הבקשה של התלמיד היא **לשעתוק בלבד בכל המקצועות** עקב קושי משמעותי בקריאות כתב היד, נאפשר באופן חריג להגיש את הבקשה לדיון בוועדה המחוזית על גבי נספח 13 לכל המקצועות כולל אנגלית. כאמור, אמצעי ליישום ההתאמה הינו באמצעות הקלדה בלבד (לא הקלטה).

iii. שעתוק הבחינה- בהמשך לחזור נהלים מתשע"ח שבו צוין כי ההתאמה מסוג שעתוק עברה לדיון בוועדה המחוזית בלבד, נדגיש כי בשנה"ל תשע"ט תלמידי כיתות י"א יהיו זכאים להיבחן בהתאמה מסוג זה, בתנאי שקיבלו את אישור הוועדה המחוזית בלבד. לגבי תלמידי כיתה י"ב בתשע"ט- ההחלטה עדיין בסמכות הוועדה הבית ספרית. כזכור, יישום ההתאמה שעתוק הוא באמצעות מחשב במערכת ה- iTest.

iv. התאמה מסוג הקראה- ההתאמה תתאפשר בשני אופנים:

- **השמעה באמצעות מכשיר MP3 כאמצעי יישום של ההתאמה מסוג הקראה-** ההליך יתקיים במקצועות החובה רבי המלל, באנגלית **ובלשון** על פי סמלי השאלונים הספציפיים שיפורסמו באתר אגף הבחינות. בעת בחינת הבגרות, כל תלמיד שאושרה לו ההתאמה מסוג הקראה, יקבל כרטיס מיקרו SD עם שאלון הבגרות מוקלט. בעת ההקשבה ניתן לעצור את המכשיר ולחזור לנקודות מסוימות על פי בחירה: לנווט בתוך ההשמעה, לדלג או לחזור ולהקשיב שנית. משרד החינוך סיפק זה מכבר לכל בתי הספר את המכשיר מסוג MP3 כולל אוזניות. קיימת חשיבות רבה לתרגל עם התלמידים את השימוש במכשיר לאורך השנה, לפני בחינת הבגרות.
- **הקראה בנוסף להקלדה על מחשב באמצעות מערכת ה- iTest-** תלמיד שאושרה לו ההתאמה הקלדה באמצעות ה- iTest במקום הכתבה/שעתוק ובנוסף אושרה לו ההתאמה מסוג הקראה, יוכל לקבל גם הקראה באמצעות המחשב על ידי חיבור לאוזניות בעת בחינת הבגרות. באחריות בית הספר לדאוג שהתלמיד יתייצב למועד המבחן עם אוזניות מתאימות.

✓ **הרחבת השימוש בהקראה/הקלדה באמצעות מחשב ו/או השמעה באמצעות MP3:** בשנה"ל תשע"ט, נרחיב את אופן יישום התאמות אלה גם במקצועות עברית: הבנה הבעה ולשון, ערבית: הבנה, הבעה ולשון ובמקצועות החובה רבי מלל. **הודעה מפורטת תשלח ע"י אגף הבחינות.**

✓ **חובה על בית הספר לתרגל עם התלמידים את בחינות התרגול וההדמיה של מט"ח על פי לוח הזמנים שמפרסם אגף הבחינות.**

✓ **במקרים חריגים ובודדים בלבד, בהם התאמות אלה אינן מסייעות לתלמיד, ניתן יהיה לפנות לוועדת חריגים שבאגף הבחינות לצורך המרת ההתאמה לבחון אנושי, בכפוף לאישור הוועדה המחוזית.**

ג. חדש! בבחינה בערבית: הבנה, הבעה ולשון במגזר הלא יהודי, יהיו שני סמלי שאלונים נפרדים.

החל ממועד קיץ תשע"ח הבחינה חולקה לשני חלקים (ספרות, וערבית: הבנה, הבעה ולשון): **ספרות-** המקצוע הינו רב מלל ולכן כל הנהלים החלים על מקצועות רבי מלל חלים גם על מקצוע זה.

ערבית: הבנה, הבעה ולשון- ההגשה תתבצע ע"ג נספח 10 א שהינו ספציפי למקצוע זה. להלן סמלי השאלונים הרלוונטיים:

ערבית לדוברי ערבית 020381, 020382, 020281, 020282

ד. כזכור, השימוש במילונית אלקטרונית באנגלית הותר לכלל התלמידים, לכן השימוש בה אינו מהווה התאמה בדרכי היבחנות.

להלן קישור למסמך: <http://meyda.education.gov.il/files/...ies5June17.doc>

ה. **תאריך הגשת הבקשות**- כל הבקשות (ערעור על התאמות שבסמכות בית הספר והתאמות שבסמכות הוועדה המחוזית), יוגשו לוועדה המחוזית עד יום שני ה- 3.6.19 (כטי באייר התשע"ט). קביעת תאריך זה נועדה להפחית עומס על הצוות החינוכי בסיום שנת הלימודים, ומאפשרת שיח מקצועי עוד בטרם יציאתו לחופשה. אם המערכת האינטרנטית תעלה לאוויר בזמן, כל ההגשות יתבצעו באופן מקוון. **שימו לב!** יש להיערך לדיווח במועד זה גם את ההתאמות ברמה הבית ספרית.

ו. **הדגשים בהגשת הבקשות להתאמות בדרכי היבחנות:**

יש להגיש את כל הבקשות להתאמות עבור התלמיד - **במועד אחד בלבד!** לא ניתן להגיש חלקי **בקשות**, ולכן נדרשת הקפדה יתרה לגבי ההחלטה בדבר סוג ההתאמה והיקף ההתאמות הנחוצות. יש לוודא שכל בקשה עבור תלמיד **מוגשת במלואה לכל ההתאמות הנחוצות עבורו**, עד תום כיתה י"ב.

הגשה זו תקל על בית הספר בבניית לוח זמני בגרויות לתלמידים עם לקות למידה, שכן כל תשובות הוועדה יתקבלו במועד אחד ומראש, ותמנע עומס של הגשה חוזרת ונשנית. **חשוב! במידה והבקשה לא תידון עקב חוסר המסמכים הנדרשים**. ניתן יהיה להגישה שוב לדיון רק במועד הבא, קרי בשנת הלימודים העוקבת.

כאמור, יתקיים מועד אחד בלבד להגשת כל הבקשות.

ז. **תקפות הנספחים** - יש להשתמש בנספחים עדכניים בלבד המצורפים לחוזר זה.

טבלה מסכמת- התאמות בדרכי היבחנות ברמה 1-2-3

רמה	סוג התאמה	מאושרת על ידי 1	בהתבסס על	הערות
רמה 1 התאמות המתייחסות לתנאי הבחינה.	שעתוק הבחינה	<u>ועדת התאמה מחוזית בלבד</u>	חוות דעת והמלצות של מורים בכפוף לממצאי דוגמאות מבחנים ובחינת נחיצות ההתאמה	אין צורך באבחון דיסקטי או פסיכודיסקטי. אם ותאושר ההתאמה במקצוע רב מלל, האישור יחול על כל שאר המקצועות. התלמידים ייבחנו באמצעות מחשב במערכת ה- iTest בסמלי שאלון ספציפיים לפי המפורסם באתר אגף הבחינות.
	הארכת זמן הבחינה ב 25% מזמן הבחינה	הוועדה הבית ספרית	חוות דעת והמלצות של מורים בכפוף לממצאי דוגמאות מבחנים ובחינת נחיצות ההתאמה	אין צורך באבחון דיסקטי או פסיכודיסקטי
ההתאמות מאושרות בסמכות הוועדה הבית ספרית, פרט לשעותוק בסמכות הוועדה המחוזית.	הגדלת שאלון הבחינה	הוועדה הבית ספרית	חוות דעת והמלצות של מורים בכפוף לממצאי דוגמאות מבחנים ובחינת נחיצות ההתאמה. מסמך רפואי המעיד על קושי או מסמך קביל	אין צורך באבחון דיסקטי או פסיכודיסקטי
	התעלמות משגיאות כתיב	הוועדה הבית ספרית	חוות דעת והמלצות של מורים בהתאם למקצועות בהם נדרשת ההתאמה ובכפוף לממצאי דוגמאות מבחנים ובחינת נחיצות ההתאמה	רלוונטי רק למקצועות השפה נדרש אבחון דיסקטי או פסיכודיסקטי
	שימוש בדף נוסחאות מורחב	הוועדה הבית ספרית	חוות דעת והמלצות של מורים בהתאם למקצועות בהם נדרשת ההתאמה ובכפוף לממצאי דוגמאות מבחנים ובחינת נחיצות ההתאמה	נדרש אבחון דיסקטי או פסיכודיסקטי

¹הבקשה, המסמכים, העבודות והמבחנים המוגשים צריכים להיות בהלימה לרמה הנדרשת. יש לפעול על פי הנהלים ולהשתמש בנספחים המצורפים בהתאם לשכבת הגיל. המסמכים שיוכלו לסייע לדיון בנחיצות ההתאמות: שאלון איתור ראשוני (למורה, לתלמיד, להורה, נספחים א'1+א'2+א'3), מחוון מורה (נספח ב'), תיעוד מפורט של דיונים ותהליכי התערבות מכל סוג: בתחום הרגשי, האקדמי ועוד, אבחון דיסקטי או אבחון פסיכו דיסקטי (בהתאם להתאמות הנדרשות), מכתב בכתב ידו של התלמיד, מבחנים של התלמיד (האופן בו התקבל הציון המדווח, במקרים בהם אושרה התאמה- איזו התאמה), הערכה חלופית, תעודות סיום של התלמיד.

רמה	סוג התאמה	מאושרת על ידי	בהתבסס על	הערות
רמה 2 התאמות המתייחסות לתנאי הבחינה ודרך הצגה שונה	הקראה של בוחן ניטראלי. במקצועות חובה רבי מלל, בלשון ובאנגלית: השמעת שאלון (ראה פירוט בהערות)	ועדת התאמה מחוזית בלבד	אבחון דידקטי או פסיכודידקטי, חוות דעת והמלצות של מורים בהתאם למקצועות בהם נדרשת ההתאמה ובכפוף לממצאי האבחון, דוגמאות מבחנים משווים ובחינת נחיצות ההתאמה. לבקשה להתאמות באנגלית- חובה הרחבה ספציפית בגוף האבחון	ההקראה תיושם על ידי השמעת השאלון באמצעות מכשיר MP3 וכרטיס מיקרו SD ייעודי לבחינה או באמצעות מחשב במערכת ה- iTest בהתאם להתאמות המאושרות ובהתאם לפרסום סמלי שאלון ספציפיים באתר אגף הבחינות. כאשר מאושרת ההתאמה של הקראה בלבד לא תינתן לתלמיד אפשרות להקלדה באמצעות המחשב ופעולה זו תחסם בפניו. בשאר המקצועות שלא יפורסמו, ההקראה תתבצע באמצעות בוחן אנושי.
	הכתבה לבוחן ניטראלי. במקצועות חובה רבי מלל, בלשון ובאנגלית: הקלדה/הקלטת תשובות.	ועדת התאמה מחוזית בלבד	אבחון דידקטי או פסיכודידקטי, חוות דעת והמלצות של מורים בהתאם למקצועות בהם נדרשת ההתאמה ובכפוף לממצאי האבחון, דוגמאות מבחנים משווים ובחינת נחיצות ההתאמה. לבקשה להתאמות באנגלית- חובה הרחבה ספציפית בגוף האבחון	ההכתבה תיושם על ידי הקלדה באמצעות מחשב במערכת ה- iTest בהתאם להתאמות המאושרות ובהתאם לפרסום סמלי שאלון ספציפיים באתר אגף הבחינות. במקצועות חובה רבי מלל, בלשון ובאנגלית הקלדת/הקלטת תשובות. כאשר מאושרת ההתאמה של הכתבה בלבד, לא תינתן לתלמיד אפשרות להקראה באמצעות המחשב ופעולה זו תחסם בפניו. בשאר המקצועות שלא יפורסמו ההכתבה תתבצע באמצעות בוחן אנושי.

רמה	סוג התאמה	מאושרת ע"י	בהתבסס על	הערות
רמה 3 התאמות המתייחסות לתנאי הבחינה, דרך ההצגה, התגובה והתוכן.	מבחן בע"פ במקצועות רבי מלל (ראה התייחסות ליישום במקצוע תנ"ך במגזר היהודי בשורה הבאה)	ועדת התאמה מחוזית	אבחון פסיכודידקטי, חוות דעת והמלצות של מורים בהתאם למקצועות בהם נדרשת ההתאמה ובכפוף לממצאי האבחון, דוגמאות מבחנים ובחינת נחיצות ההתאמה.	הבוחן יכתוב את תשובות התלמיד על פי דברי התלמיד, במילותיו שלו ויהיה נאמן ככל האפשר לדברי התלמיד, ללא הסברים ותיווך.
	מבחן בע"פ בבגרות בתנ"ך במגזר היהודי ממלכתי באמצעות מבחן מתוקשב (השמעה + הקלדה/הקלטה)	ועדת התאמה מחוזית	אבחון פסיכודידקטי, חוות דעת והמלצות של מורים בהתאם למקצועות בהם נדרשת ההתאמה ובכפוף לממצאי האבחון, דוגמאות מבחנים משווים ובחינת נחיצות ההתאמה.	יתקיים מבחן מתוקשב (השמעה + הקלדה/הקלטה) היישום באמצעות מחשב במערכת ה- iTest. במידה והפיילוט יצא לדרך בשנת הלימודים תשע"ט, תצא הודעה מפורטת מאגף הבחינות. יש לעקוב אחר הפרסומים.
	מבחן בע"פ באנגלית באמצעות מבחן מתוקשב (השמעה + הקלדה/הקלטה)	ועדת התאמה מחוזית	אבחון פסיכודידקטי, חוות דעת והמלצות של מורים ובכפוף לממצאי האבחון, דוגמאות מבחנים משווים ובחינת נחיצות ההתאמה.	לבקשה להתאמות באנגלית- חובה הרחבה ספציפית בגוף האבחון.
	המרת המבחן במתמטיקה למקצוע מדעי אחר	ועדת התאמה מחוזית	אבחון פסיכודידקטי, חוות דעת והמלצות של מורים ובכפוף לממצאי האבחון, דוגמאות מבחנים משווים ובחינת נחיצות ההתאמה. בנוסף, חובה לצרף אבחון נפרד במתמטיקה (לא הרחבה), המצביע על דיסקלקוליה חמורה ומשמעותית במיוחד	בכפוף למפורט בנספח "מידע למאבחנים" שנמצא באתר שפיני"ט http://meyda.education.gov.il/files/shefi/liikoheylemida/lameavchen.pdf יש להגיש את הבקשה בסוף כיתה ט'

<p>לבקשה למבחן מותאם במתמטיקה- חובה הרחבה בגוף האבחון בתחום (בנוסף לתת מבחן חשבון במבחני אינטליגנציה). באנגלית אין בחינה מותאמת</p>	<p>אבחון פסיכודידקטי, חוות דעת והמלצות של מורים בהתאם למקצועות בהם נדרשת ההתאמה ובכפוף לממצאי האבחון, דוגמאות של מבחנים ובחינת נחיצות ההתאמה.</p>	<p>ועדת התאמה מחוזית</p>	<p>מבחן מותאם</p>	<p>רמה 3 התאמות המתייחסות לתנאי הבחינה, דרך ההצגה והתגובה, ולתוכן.</p>
<p>במקרים חריגים בלבד, בנוסף למבחן מותאם. לא ניתן לבקש הקראה ללא מבחן מותאם.</p>	<p>אבחון פסיכודידקטי, חוות דעת והמלצות של מורים בהתאם למקצועות בהם נדרשת ההתאמה ובכפוף לממצאי האבחון, דוגמאות מבחנים משווים ובחינת נחיצות ההתאמה.</p>	<p>ועדת התאמה מחוזית</p>	<p>הקראה או הקראה והכתבה (בנוסף למותאם) במקצועות: עברית: הבנה, הבעה ולשון במגזר היהודי/ ערבית: הבנה, הבעה, לשון במגזר הלא יהודי/ עברית במגזר הלא יהודי</p>	
<p>במקרים חריגים- בלבד</p>	<p>אבחון פסיכודידקטי, חוות דעת והמלצות של מורים בהתאם למקצועות בהם נדרשת ההתאמה ובכפוף לממצאי האבחון, דוגמאות מבחנים משווים ובחינת נחיצות ההתאמה.</p>	<p>ועדת התאמה מחוזית</p>	<p>הכתבה במקצועות: עברית: הבנה, הבעה ולשון במגזר היהודי / ערבית: הבנה, הבעה, לשון במגזר הלא יהודי / עברית במגזר הלא יהודי (ללא מבחן מותאם)</p>	

בחינה בע"פ באנגלית או כפל התאמה (השמעת השאלון + הקלדת / הקלטת תשובות הבחינה)- תלמידים שאושרה להם ההתאמה בוועדות התאמה מחוזית, יוכלו להבחן רק באמצעות בחינה מתוקשבת.

מבחן מתוקשב (השמעה + הקלדה/הקלטה) כאמצעי ליישום בחינה בע"פ במקצוע תנ"ך בבתי ספר ממלכתיים, סמל שאלון 1281 על פי פיילוט שיפורסם- תלמידים שאושרה להם ההתאמה בוועדות התאמה מחוזית, והם נכללים בפיילוט, יוכלו להבחן רק באמצעות בחינה מתוקשבת.
הקראה/הכתבה בלשון- הבחינה תתבצע באמצעות השמעה ו/או הקלדה במערכת ה- iTest.

1. **שעתוק**: כל הבקשות לשעתוק יידונו בוועדה המחוזית בלבד.

א. בקשה לשעתוק בלבד נספח 13:

כאשר מוגשת לוועדה המחוזית בקשה **רק** להתאמה מסוג שעתוק במקצועות רבי מלל, האישור תקף לכל המקצועות.

- אם בית הספר החליט להגיש בקשה עבור התלמיד **רק** לשעתוק במקצועות שאינם רבי מלל (פרט לאנגלית ומקצועות שפה הגברה), הבקשה תוגש למקצוע ספציפי, והאישור יהיה תקף רק עבור אותו מקצוע.
- הבקשה תוגש על גבי נספח 13. לבקשה יש לצרף את המסמכים הבאים: חוות דעת אחת של מורה, דוגמא אחת של בחינה משווה זהה באותו המקצוע ובחינה רגילה הכתובה בכתב ידו של התלמיד (מקור) מתחום רבי מלל, עם הערות המורה, תאריך הבחינה, ציון כולל וניקוד לכל שאלה. הבחינה תכלול לפחות שתי תשובות, כל אחת לפחות 15 שורות.
- טופס הוועדה הבית ספרית הנמצא בנספח 13
- נספח 1, אישור הורים, צילום ת.ז., מכתב תלמיד

• **הערה: אין צורך לצרף נספח 3 ואבחון**

ב. **בקשה לשעתוק בנוסף לבקשות אחרות**: את הבקשה ניתן להוסיף לבקשה ברבי מלל בנספח 11, ולצייין גם בנספח 3. אם לא הוגשה בקשה לרבי מלל, יש להוסיף את הבקשה לנספח המתאים. אין צורך לצרף דוגמאות של כתב נוספות, בתנאי שלבקשה להקראה/בע"פ/מותאם צורפה דוגמא שמאפשרת ללמוד על הכתיבה (דוגמאות הבחינה של התלמיד המוגשות לוועדה כתובות בכתב ידו ותכלולנה לפחות שתי תשובות, כל אחת לפחות 15 שורות). במקרה כזה, אין צורך למלא את נספח 13 (באנגלית תוגש בקשה להכתבה).

2. **התאמות מסוג הקראה/או הכתבה בכל המקצועות, (פרט למקצועות שפה חובה) (אנגלית, עברית):**

הבנה, הבעה ולשון, ערבית: הבנה, הבעה ולשון, עברית לדוברי ערבית) **ובמתמטיקה פרט להכתבה**: יש לצרף שתי דוגמאות של מבחנים משווים בכתב (לא מוקלדים), מבחן ללא הקראה/הכתבה ומבחן עם הקראה/הכתבה במקצועות רבי מלל, כולל שאלון הבחינה. לכל מבחן יש לצרף את שאלון הבחינה, חוות דעת המורה, עם הערות, ציון כולל וניקוד לכל שאלה.

i. **הקראה- אישור שיתקבל מהוועדה המחוזית על התאמה מסוג הקראה ברבי מלל, יהיה תקף לכל המקצועות, פרט למקצועות השפה חובה (אנגלית, עברית: הבנה, הבעה ולשון, ערבית: הבנה, הבעה ולשון, ערבית לדוברי ערבית), ושפה זרה נוספת כמקצוע הגברה- כגון: ספרדית, סינית וכו'.**

בקשה להקראה רק בתחומי דעת שאינם רבי מלל - לצורך בקשה להקראה במקצועות שאינם רבי מלל, יש להציג דוגמא אחת מתחומי הדעת המבוקשים על גבי נספח מתאים ולצרף דוגמא של בחינה. בנוסף, נדרשת דוגמא מתחום רבי המלל שתשקף את הקשיים בתחום הקריאה.

ii. הכתבה - אישור שיתקבל מהוועדה המחוזית על התאמה מסוג הכתבה ברבי מלל, יהיה תקף אך ורק למקצועות רבי מלל. במידה וקיימת נחיצות להגשת הבקשה להכתבה בתחום דעת שאינו רב מלל, יש להגיש בקשה נפרדת (בתנאי שההתאמה קיימת) ולצרף מסמכים רלוונטיים בהתאם לנהלים. (במתמטיקה אין הכתבה). **בהתאמה מסוג הכתבה, יש לצרף תמליל מלא. התמליל יכתב באופן מדויק, מילה במילה, כפי שהתלמיד הכתיב לבוחן.**

3. היבחנות בע"פ - בבקשה להתאמה להיבחנות בע"פ במקצועות רבי מלל, יש לצרף שתי דוגמאות של מבחנים זהים משווים משני תחומי דעת שונים, כולל שאלון הבחינה. לכל מבחן יש לצרף את חוות דעת המורה, עם הערות, ציון כולל וניקוד לכל שאלה. בחינה ברבי מלל צריכה לבטא תשובות רבות מלל הכוללות לפחות שתי תשובות בנות כ- 15 שורות (**מבחנים משווים** - מבחנים זהים: מבחן רגיל ותמלול המבחן בע"פ). **כמו כן, יש לצרף הוכחה על אי יעילות ההתאמות של הקראה /או הכתבה, המגובה בדיווחי מורים ומבחנים משווים, בהתאם לקשייו של התלמיד וביחס לנחיצות הבחינה בע"פ.** האישור תקף רק למקצועות רבי מלל. **במהלך תמלול הבחינה יש להקפיד להימנע מתיקון הנוסח של התלמיד מהוספה/ תיווך/ פירוש מילים ולשמור ככל שניתן על נאמנות המקור לדבריו של התלמיד.**

4. בקשה להיבחנות במבחן מותאם במקצועות רבי מלל - יש לצרף שני מבחנים מתחומי דעת שונים, כולל שאלון הבחינה. לכל מבחן יש לצרף את חוות דעת המורה, עם הערות, ציון כולל וניקוד לכל שאלה. תלמידים שאושרה להם ההתאמה להיבחנות במבחנים מותאמים **ילמדו את כל היקף החומר הנדרש לבחינות הבגרות. בבחינה מותאמת, לא יתאפשר להפחית מחומר הלימוד לבחינה.** להסבר, ניתן לעיין בקישור

http://meyda.education.gov.il/files/shefi/liikoheylemida/2017/mivhan_mutam1.pdf

לאחר אישור הבקשות על- ידי הוועדה המחוזית יש להתעדכן לגבי הליך הבחינה, המבנה ואופן יישום ההתאמות בהתאם להוראות שיתפרסמו באתר המפמ"ר בסמוך למועד הבחינה.

1. **במקצוע אנגלית**- מיומנויות הקריאה והכתיבה הן המהות של מקצוע הבחינה בשפה האנגלית ולא אמצעי, כפי שזה בתחומי דעת אחרים. על כן, התאמות בדרכי היבחנות המתייחסות למיומנויות אלה דורשות הקפדה מיוחדת בעת בדיקה מקיפה של רמות התפקוד והביצוע. ניתן לשקול את נחיצות ההתאמות באנגלית בצרוף המסמכים הנדרשים כפי שמפורט בטבלה שבעמודים 12-15 ובנספח 12 שאלון למורה.

בקשה להתאמות בדרכי היבחנות באנגלית- מחייבת הרחבה ספציפית באנגלית בגוף האבחון

דגשים : באנגלית - אין בחינה מותאמת

בחינה בע"פ - מתבצעת באמצעות מבחן מתוקשב בלבד

2. **שפות זרות נוספות**- כמו באנגלית ובמקצוע עברית, מיומנויות השפה בתחומים אלה הן ממהות המקצוע, ולא אמצעי לבדיקת ידע. על כן, לא ניתן לפטור את התלמידים עם לקות הלמידה מתפקוד אורייני בבחינות, אלא במקרים חריגים ביותר, בודדים ונדירים בלבד. במקרים חריגים בהם תלמיד עם לקות למידה ספציפית, יבחר את מקצוע ההגברה כשפה זרה נוספת שאינה מקצוע חובה, ויזדקק להתאמות בדרכי היבחנות שאינן בסמכות הוועדה הבית ספרית, יש לפנות לוועדת חריגים. במקרה של שעתוק בכל המקצועות בלבד הפנייה תעשה לוועדה המחוזית.

3. **התאמות בהיבחנות במקצוע עברית: הבנה, הבעה ולשון (מגזר יהודי), ערבית: הבנה, הבעה ולשון ועברית (למגזר שאינו יהודי)**

במקצועות אלה, נלמדים ונבדקים כישורי השפה בתחום האורייני (קריאה וכתיבה) והידע הלשוני. כישורים אלה הינם ממהות המקצוע ולא אמצעי לבדיקת ידע. על כן לא ניתן לפטור את התלמידים עם לקות הלמידה מתפקוד אורייני בבחינות בשפת האם, אלא במקרים חריגים ביותר, בודדים ונדירים בלבד. חשוב מאוד לעשות כל מאמץ במשך שנות ההוראה בבית הספר כדי להקנות לתלמידים אסטרטגיות "עקיפה ופיצוי" במטרה לאפשר להם להגיע לתפקוד אורייני המאפשר התמודדות עם טקסט.

ההתאמות הקיימות במקצועות שפה אלה :

א. **התאמות בסמכות הוועדה הבית ספרית:** התעלמות משגיאות כתיב, הגדלת שאלון הבחינה, תוספת זמן של 25% מזמן הבחינה. התאמות אלה אמורות לתת מענה למרבית התלמידים המתקשים במקצוע זה בשל לקותם/ קשייהם.

ב. **התאמות בסמכות הוועדה המחוזית:** עבור תלמידים שהתאמות שבסמכות הוועדה הבית ספרית אינן יעילות דיין עבורם, אפשר לבקש מבחן מותאם כמפורט להלן:

i. **מבחן מותאם במקצועות עברית: הבנה, הבעה ולשון (מגזר יהודי) וערבית: הבנה, הבעה ולשון (מגזר לא יהודי):** בשאלון הבחינה במקצועות: עברית או ערבית: הבנה, הבעה ולשון, בשונה מיתר המקצועות, השאלון המותאם שונה משאלון הבחינה הרגיל. שאלון

הבחינה נבנה במיוחד לתלמידים עם לקות למידה ספציפית הגורמת להפרעת למידה, באופן שלוקח בחשבון את קשייו של התלמיד, כולל קשיי קריאה וכתובה.

✓ במקצוע ערבית: הבנה, הבעה ולשון במגזר הלא יהודי, כאמור, במועד חורף תשע"ט, הבחינה תתחלק לשני חלקים (ספרות וערבית: הבנה, הבעה ולשון):

• **ספרות** - המקצוע הינו רב מלל ולכן כל הנהלים החלים על מקצועות רבי מלל חלים גם על מקצוע זה.

• **ערבית: הבנה, הבעה ולשון** - ההגשה תתבצע על גבי נספח 10א שהינו ספציפי למקצוע זה. להלן סמלי השאלונים הרלוונטיים:

ערבית לדוברי ערבית 020381, 020382, 020281, 020282

ערבית בבית ספר דרוזי 021381, 021282, 021382, 021283

ii. **ערבית לדוברי ערבית (למגזר שאינו יהודי):**

כללי ההיבחנות במבחן מותאם ברבי מלל חלים גם על מבחן מותאם בעברית לדוברי ערבית.

iii. **בקשה להתאמות "הקראה" ו"הכתבה" בהתייחס למקצועות השפה במקרים חריגים**

ביותר, בודדים ונדירים במקצועות: עברית: הבנה, הבעה ולשון (מגזר יהודי), ערבית: הבנה, הבעה ולשון, ועברית (למגזר שאינו יהודי). על רקע של לקות קריאה ו/או כתיבה חמורה ונדירה במיוחד, ניתן לבקש עבור התלמיד התאמה של הקראה/הכתבה במבחן מותאם. גם בקשות מיוחדות אלה יידונו בוועדת ההתאמות המחוזית והן ייבחנו את רמות התפקוד והביצוע של התלמיד בקפידה רבה.

• **בקשה להקראה** - במקרים חריגים בלבד, כאשר הוכח שמבחן מותאם אינו מהווה מענה מספק, יש לשקול הגשת בקשה לוועדת התאמות להקראה רק בנוסף למבחן מותאם. הבקשה תידון רק אם ימצא כי מבחן מותאם אינו מספק.

• **בקשה להכתבה** - ניתן לבקש הכתבה ללא מבחן מותאם בתנאי שההתאמה מסוג שעתוק נמצאה לא יעילה, במקרים חריגים ונדירים מאוד ובהתאם לקשייו של התלמיד.

יש להדגיש כי לצורך בקשה של הקראה/הכתבה, חוות הדעת חייבות לכלול ממצאים מוצקים מאוד הנשענים על בדיקת התפקוד והביצוע של התלמיד באופן מעמיק ולאורך זמן, הנשענים על התערבות לימודית, נתמכים בדוגמאות לליקויי קריאה/כתיבה חמורים והוכחת נחיצות ויעילות ההתאמה בעזרת מבחן משווה.

למידע נוסף בנושא: התאמות במקצוע ערבית/ עברית לדוברי ערבית במגזר הערבי והדרוזי, יש לעיין באתרי המפמ"ר.

מתמטיקה, פיזיקה, כימיה, מחשבים):

- א. **התאמות בסמכות הוועדה הבית ספרית:** הארכת זמן, הגדלת שאלון הבחינה ודף נוסחאות מורחב.
- ב. **התאמות בסמכות הוועדה המחוזית:** מבחן בע"פ, מבחן מותאם, המרה ממתמטיקה למקצוע מדעי אחר, הקראה, הכתבה ושעתוק. את הבקשות להתאמות יש להגיש לוועדה המחוזית בצרוף אבחון.
- ג. **מבחן מותאם** - לאחר אישור הוועדה המחוזית בהתאם להוראות שיתפרסמו באתר המפמ"ר בסמוך למועד הבחינה (נדרשת הרחבה במתמטיקה באבחון).
- ד. **בחינה בע"פ** - להוציא מקצוע ביולוגיה (פרט למעבדה) - אין במקצועות אלה התאמה של בחינה בעל פה.
- ה. **הקראה** - בסמכות הוועדה המחוזית. התאמה של הקראה במקצועות אלה ניתנת רק לחלקים שאינם חישוביים. **לאחר אישור הוועדה, היישום יתבצע בהתאם להוראות באתר המפמ"ר.**
- ו. **הכתבה לבוחן ניטרלי** - בסמכות הוועדה המחוזית. יש להגיש בקשה ספציפית לכל אחד מתחומי הדעת שאיננו רב מלל. **לאחר אישור הוועדה, היישום יתבצע בהתאם להוראות באתר המפמ"ר.**
- ז. **התאמות להיבחנות במקצוע מתמטיקה:** הארכת זמן, שעתוק, שימוש בדף נוסחאות מורחב, הגדלת שאלון הבחינה, הקראת שאלון הבחינה, מבחן מותאם והמרת הבחינה במקצוע מדעי אחר. להתאמות המוגשות לוועדה המחוזית האבחון חייב לכלול הרחבה בתחום (מעבר לפירוט לתת המבחן חשבון במבחן האינטליגנציה)

ההתאמה "הכתבה לבוחן" במקצוע מתמטיקה - לא קיימת. במטלות מתמטיות מוטל עומס רב על תפקודי זיכרון ועל תפקודי קשב, תפקודים הנחוצים גם לשימוש יעיל בהתאמה "הכתבה לבוחן". "התחרות" על משאבים קוגניטיביים זהים בין ההתאמה "הכתבה לבוחן" לבין מטלות מתמטיות, מבטלת את יעילותה של התאמה זו במקצוע מתמטיקה.

המרת הבחינה במתמטיקה במקצוע מדעי אחר: בקשה להמרה ממתמטיקה למקצוע מדעי אחר, לתלמידים עם דיסקלקוליה חמורה, חריגה מאוד ואף נדירה - ניתן להגיש את **הבקשה לדין לוועדה המחוזית לפני המעבר לכיתה י' (בין כיתה ט' לכיתה י')** על מנת לאפשר לתלמיד הזקוק לכך, למידה רציפה במקצוע ההמרה במהלך התיכון. תלמיד שבקשתו להמרת המבחן במתמטיקה במקצוע מדעי אחר מאושרת, נדרש ללמוד מקצוע מדעי אחר (מקצועות ההמרה מפורסמים בחוזר מנכ"ל

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Applications/Mankal/EtsMedorim/1/1-4/HodaotVmeyda/H-2015-1-1-4-1.htm>). זאת כמובן בתנאי שהבקשה עומדת בדרישות הפורמאליות. בבקשה להמרה **חובה לצרף אבחון נפרד במתמטיקה (מעבר להרחבה בתחום), המצביע על דיסקלקוליה חמורה ומשמעותית במיוחד** (בנוסף לאבחון הפסיכודידקטי). לקביעת המקצוע המדעי שימיר את לימודי המתמטיקה יש לתאם עם מפמ"ר המקצוע המבוקש כהמרה.

5. **מקצועות בהם אין נספח מתאים** - בקשות להתאמות במקצועות נוספים שאין עבורם נספח ספציפי, ניתן להגיש על נספח אחר שנראה רלוונטי למקצוע מבין הנספחים 9,10,11 (לא רלוונטי לשפה זרה שנבחרה כהגברה נוספת). יש לוודא עם מפמ"ר המקצוע לגבי סוג ההתאמות הקיימות במקצוע, לפני ההגשה לוועדה המחוזית.

6. **כיתות/תכניות מיוחדות (לא כולל חנ"מ²)** - תלמידים הלומדים במסגרות אלה (כגון: טו"ב, מחוננים, נוער בסיכון) שקיבלו אישור להיבחנות בבחינות הבגרות במקצועות ספציפיים בעת שילמדו בכיתה י' וקיים לגביהם חשד ללקות למידה, יש לבדוק את נחיצות ההתאמות במקצועות אלה לאורך לימודיהם בכיתה ט'. במידת הצורך ועל פי החלטת הוועדה הבית ספרית תוגש עבורם בקשה לדיון לוועדות ההתאמות המחוזית לפני המעבר לכיתה י' (בסוף כיתה ט' - 3.6.19). לבקשה יש לצרף תעודות של כיתות ח' - ט'. זאת כמובן בתנאי שהבקשה עומדת בדרישות הפורמאליות. במקרים חריגים כגון: חטיבות ביניים עצמאיות, תכניות האצה, מעבר בין מסגרות ו/או קליטה מאוחרת במסגרת החינוכית, יש לפעול בהתאם להוראות האגף אליו משתייכים תלמידים אלה וזאת במקביל להגשת בקשות לוועדה המחוזית.

² הנחיות בדבר התאמות בבחינות לתלמידים הזכאים לשירותי החינוך המיוחד, מופיעות מידי שנה בחוברת הקמת בסיס הדיווח למנהלי חטיבה עליונה, פרק החינוך המיוחד. יודגש, כי הנחיות המפורטות בחוזר הנהלים הנוכחי, כוללות את התלמידים עם לקויות למידה אשר זכאים לתמיכה מתכנית השילוב.

כאמור, יש להיערך להזנת כל החומרים במערכת האינטרנטית המקוונת החדשה לדיון בוועדה המחוזית.

1. צוות בית הספר ירכז את בקשות ההתאמה של תלמידיו על פי שכבות- י"א/י"ב בנפרד ועל פי מועדי הבחינות: חורף, קיץ, וידווח באופן מקוון. הבקשות יישמרו בבית הספר בקלסרים בצרף נספח 2 – ריכוז בקשות התאמה - רשימה מרוכזת של כל הבקשות הכלולות בקלסר, בחתימת מנהל בית הספר. חתימת המנהל מאשרת כי הבקשות נבדקו והן כוללות את כל המסמכים הנדרשים, בהתאם להנחיות האגף.
2. מסמכיו של כל תלמיד יהיו אסופים בשמרדף נפרד, ובראשם:
 - א. נספח 1- בקשות להתאמות: רשימת מסמכים וההתאמה המבוקשת.
 - ב. נספח 3- טופס הפניה לדיון בוועדת התאמה מחוזית הכולל סיכום דיון בוועדה הבית ספרית.בנוסף, לכל בקשה יש לצרף גם:

- ✓ צילום תעודת הזהות של התלמיד
- ✓ צילום תעודות סיום של התלמיד מכיתה ט' + י' (בסוף כיתה י' - אפשרי גיליון ציונים). לתלמידים המאושרים להגשה בסוף כיתה ט', יש לצרף צילום תעודות סיום של התלמיד מכיתה ח' + ט' (בסוף כיתה ט' - אפשרי גיליון ציונים).
- ✓ חוות דעת מפורטת של המורה/ים במקצועות בהם מבוקשת ההתאמה (ראה נספחים מתאימים 9,10,11,12).
- ✓ עבודות ומבחנים רלוונטיים של התלמיד (מבחנים מקוריים ולא צילומים), עם תאריך הבחינה, תיקונים, ציון וניקוד, הערות המורה ושאלוני המבחן. חשוב להדגיש את האופן בו התקבל הציון המדווח, האם בסיוע התאמה? אם כן, איזו התאמה? דרך הערכה שונה? (הערכה חלופית וכד').
- ✓ מכתב של התלמיד אשר יכתב בכתב ידו וינוסח על ידו.
- ✓ ויתור סודיות.
- ✓ אבחון פסיכו-דידקטי/ פסיכולוגי+דידקטי/ דידיקטי- בהתאם לסוגי ההתאמה/ות המבוקשות, חתום ותקף.

ח. לוח זמנים להגשת בקשות להתאמות בדרכי היבחנות לוועדות התאמה מחוזיות

1. הגשת כל הבקשות עד יום שני, 3 ביוני 2019 (כ"ט באייר תשע"ט)
2. החזרת תשובות מהוועדה המחוזית למועד חורף עד יום חמישי, 24 באוקטובר 2019 (כ"ה בתשרי תש"ף).
3. החזרת תשובות מהוועדה המחוזית למועד קיץ עד יום ראשון, 5 בינואר 2020 (ח' בטבת תש"ף).
4. יש להקפיד לבדוק את הגעת התשובות מהוועדה המחוזית עד התאריך האחרון המפורסם לפי כל מועד, וכן את הגעת תשובות הוועדה המחוזית תוך שבוע מיום קבלת התשובות. מומלץ להכניס את התאריכים לבקרה ללוח הזמנים של בית הספר.
5. יש ליידע את התלמיד והוריו עם קבלת התשובה בבית הספר. הקפדה יתרה במקרים בהם הבקשה נדחתה באופן חלקי או מלא על ידי הוועדה המחוזית
6. במידה והתלמיד/ בית הספר מעוניין להגיש ערר על ההחלטה, יש לשים לב למועדים הכתובים בתשובת הוועדה המחוזית

ט. וועדות ערר

1. הגשת ערעור על החלטת ועדה בית ספרית - הורים ו/או תלמיד המבקשים לערער על דחיית הבקשה על ידי הוועדה הבית ספרית, יפנו אל מחנך הכיתה עם הנימוקים לערעור. מחנך הכיתה בשיתוף עם רכז ההתאמות הבית ספרי, יגיש את הערעור בצירוף כל המסמכים שהיו מונחים בפני הוועדה הבית ספרית לוועדת התאמות מחוזית ביושבה כוועדת ערר, במועדי ההגשה הקיימים (ראה לוח זמנים). החלטת וועדת התאמות מחוזית כוועדת ערר, תהיה הדיון האחרון בעניינו של התלמיד לגבי ההתאמות שבסמכות בית הספר.
2. ועדת ערעורים עליונה - הגשת ערעור על החלטת הוועדה המחוזית/חריגים:
 - א. מורים, הורים ו/או תלמיד המבקשים לערער על דחיית הבקשה על ידי הוועדה המחוזית/חריגים יפנו את הבקשה לוועדת ערר - הבקשה תתקבל באמצעות בית הספר בלבד.
 - ב. ניתן לערער על החלטתה של ועדת ההתאמות המחוזית/חריגים רק פעם אחת עבור כל תלמיד. לאור זאת, יש לבחון היטב את טיב העדויות שנאספו לביסוס הטענות לערעור ולשקול האם להגישו במועד שנקבע על ידי הוועדה המחוזית או להמתין למועד הבא, שאליו יצורפו ראיות נוספות ומוצקות יותר התומכות בבקשה (פירוט המועדים בהמשך).
 - ג. ערעור יוגש רק לגבי בקשות שנדונו בוועדת ההתאמות המחוזית/חריגים ונדחו. יודגש שאין להגיש ערעור במקרה של בקשה שנשלחה לוועדת ההתאמות המחוזית/חריגים ותשובת הוועדה

הייתה: "לא נדון ו/או לא ניתן לקבל החלטה על בסיס המסמכים שהוגשו" (במקרה זה הבקשה תחזור לדיון בוועדה המחוזית במועד הבא בצירוף המסמכים החסרים).
ד. **הדיון בוועדת ערר יהיה הדיון האחרון בעניינו של התלמיד והחלטתה תהיה סופית.**

3. נוהל הגשת ערעור:

א. **לוח זמנים להגשת הבקשות לוועדת ערר:**

- הגשת ערר בסמוך לקבלת תשובות הוועדה המחוזית הינה על פי המצוין בתשובת הוועדה המחוזית בלבד, והינה תנאי לדיון באותו המועד.
- הגשת ערר **שלא** בסמוך להחזרת תשובות הוועדה המחוזית- במקרה שאין בידי בית הספר את כל המסמכים הנדרשים לערעור ו/או התלמיד טרם רכש את הרמה הנדרשת, בית הספר יוכל להגיש ערעור לקראת מועד הבחינות הבא על פי התאריכים הבאים:
 - למועד חורף תש"ף לא יאוחר מהתאריך 7.11.19, ט' בחשוון תש"ף
 - למועד קיץ תש"ף לא יאוחר מהתאריך 15.1.20, י"ח בטבת תש"ף

יש ליידע את התלמיד והוריו עם קבלת התשובה בבית הספר. הקפדה יתרה במקרים בהם הבקשה נדחתה באופן חלקי או מלא על ידי הוועדה המחוזית בקשה שתוגש לוועדה שלא על פי הנהלים, לא תידון ותוחזר לבית הספר. בשל קוצר הזמן, ועדת ערעורים אינה מתחייבת לדון בחומר שיוחזר שלא עפ"י לוחות הזמנים שצוינו לעיל, במועד הקרוב לבקשה. והם ידונו לקראת מועד הבחינות שלאחריו.

ב. הגשת הבקשות לוועדת ערעורים עליונה תתבצע על גבי נספח 8 המצורף לחוזר זה בהתאם לפירוט הבא:

- ציון מועד הבחינה של התלמיד (חורף / קיץ) ושנה"ל בה ייבחן
- **לצרף את כל החומר שהוגש לוועדה המחוזית/חריגים באופן ברור וקריא וכן את תשובת הוועדה המחוזית/חריגים במלואה. כמו כן, לוודא כי בחומר המצורף נמצאים כל המסמכים על פי המפורט בנספח 1 בחוזר הנהלים ("רשימת מסמכים" להגשה לוועדה מחוזית).**
- **בקשה ללא נספח 8 לא תתקבל, על כן יש להקפיד למלא את הנספח ואת שם איש הקשר בבית הספר.**
- במקרה והתלמיד נבחן כבר בבחינות הבגרות, נא לצרף גם את גיליון ציוני הבגרות.
- מומלץ לצרף חומרים חדשים הרלוונטיים לבקשת הערעור, במידה ויש.

ועדת חריגים: תלמידים הזקוקים להתאמות החורגות מההתאמות שבסמכות ועדת התאמות בית ספרית וועדת התאמות מחוזית (כגון: תוספת זמן של 50%) יפנו לוועדת חריגים.

- בקשות לוועדות חריגים ניתן להגיש על רקע לקות רפואית שאינה לקות למידה. מאחר שמדובר בבקשה חריגה במיוחד יש לשקול היטב את הגשתה לוועדת חריגים. יש לגבות את הבקשה בכל המסמכים הרלוונטיים התומכים בבקשה, כולל מסמכים רפואיים מתאימים, אבחונים, חוות דעת המורים ועבודות/מבחנים של התלמיד מקוריים. לא יתקבלו בחינות שיוקלדו בתוכנת WORD, אלא מוקלדות במערכת ה- iTest בלבד.
- במידה ובית הספר קיבל תשובה חיובית לוועדת חריגים/ערר הקשורות להיבחנות באמצעות ה- iTest, באחריותו לוודא כי תשובות אלה מופיעות כראוי במט"ח. פרטים באתר הבחינות המתוקשבות בכתובת www.itest.cet.ac.il.

הגשת בקשות לוועדת חריגים לנבחנים בשנת הלימודים תשע"ט בלבד

א. **בקשות לוועדת חריגים:** יש להגיש אל הגבי' אהובה סיידוף באגף הבחינות (כתובת בנספח 5) על פי לוח הזמנים הבא:

- עבור מועד חורף: עד יום חמישי, כ"ג בחשון תשע"ט, 1.11.18
- עבור מועד קיץ: עד יום שישי, כ"ד באדר א' תשע"ט, 1.3.19

ב. **דיווח לאגף הבחינות:** הדיווח על ההתאמות בדרכי ההיבחנות יתבצע בהתאם לתאריכי הדיווח לאגף הבחינות עבור **נבחנים בשנת הלימודים תשע"ט בלבד** המפורטים להלן:

- עבור מועד חורף: עד יום חמישי, ז' בכסלו תשע"ט, 15.11.18
- עבור מועד קיץ: עד יום שישי, ח' באדר ב' תשע"ט, 15.3.19

לאחר הדיווח, על בית הספר לוודא שהבקשה אושרה בדו"ח משוב לבית הספר ובמקביל לעקוב אחר הוראות אגף הבחינות.

יא. תרשים התאמות בדרכי היבחנות לתלמידים עם לקויות למידה הנבחים בשנה"ל תש"ף

באישור וועדת ההתאמות המחוזית

תחום דעת התאמה	רבי מלל	מתמטיקה ומקצועות דלי מלל	מקצועות שפה: • עברית: הבנה, הבעה ולשון • ערבית: הבנה, הבעה ולשון • עברית לדוברי ערבית	אנגלית
שעתוק	לפירוט ראה עמוד 17 בחוזר הנהלים: • לבקשת שעתוק בנוסף לבקשות אחרות- יש להוסיף בכתב את הבקשה לשעתוק בנספח 3 ובנספח 1, לוודא כי קיימות דוגמאות מספיקות של תשובות התלמיד. • לבקשת שעתוק בלבד- נספח 13 הכולל טופס ועדה בית ספרית, מבחן משווה (מקורי ומשועתק), נספח 1.			במקצוע האנגלית אין שעתוק. יחד עם זאת במקרים חריגים, ראה עמוד 9 סעיף 2 בחוזר הנהלים.
הקראה/הכתבה	2 מחווי מורים (11/11 א) + 2 מבחנים במקצועות שונים	הקראה- אישור ברבי מלל תקף למתמטיקה ומקצועות דלי מלל. הכתבה- יש להגיש בקשה ספציפית לכל אחד מתחומי הדעת דלי המלל. ההתאמה הכתבה לא קיימת במתמטיקה.	במקרים חריגים ובודדים בלבד: הקראה- רק בנוסף למבחן מותאם, נדרש מבחן משווה. הכתבה- ניתן לבקש ללא מבחן מותאם	יישום בהשמעה או הקלדה/הקלטה. יש להגיש מבחן משווה, נספח 12, חיבור
בעל פה	2 מחווי מורים (11/11 א) + 2 מבחנים משויים במקצועות שונים (תמלול הבחינה בע"פ) + הוכחה לאי יעילות הקראה/הכתבה.		✘	יישום בבחינה מתוקשבת. אבחון פסיכודיקטי הסולל הרחבה בתחום. מחוון מורה (נספח 12), מבחן משווה (תמלול הבחינה), חיבור בכתב יד של התלמיד.
מותאם	2 מחווי מורים (11/11 א) + 2 מבחנים משויים במקצועות שונים	אבחון פסיכודיקטי הכולל הרחבה בתחום המתמטיקה, מחוון מורים (נספח 9/9 א), מבחן דוגמא	מחונ מורים (נספח 10/10 א), מבחן דוגמא, חיבור של התלמיד (כ-15 שורות)	✘
המרה	✘	במתמטיקה- מחוון מורים (נספח 9/9 א), דוגמת מבחן. אבחון נפרד ומעמיק במתמטיקה המצביע על קיומה של דיסקלקוליה חמורה	✘	✘

את כל הבקשות לוועדת התאמות יש להגיש על נספחי תשע"ט בלבד, בצירוף: נספח 1, נספח 3 חתום ע"י מנהל, אישור הורים (נספח 4), תצלום ת.ז, תעודות (כיתות ט + י + שנה אחרונה לתלמידי יא), מכתב תלמיד, מחווי מורים (נספחים 9-12), ואבחון משולב (פסיכו-דידקטי) חתום בכתב יד המאבחן (פרט להקראה/הכתבה במקצועות רבי מלל ואנגלית בהם ניתן להסתפק באבחון דידקטי ושעתוק ללא אבחון).

באישור הוועדה הבית ספרית

לא אבחון	נדרש אבחון (דידקטי ו/או פסיכודיקטי)
<ul style="list-style-type: none"> הארכת זמן (25% מזמן הבחינה) הגדלת שאלון הבחינה 	<ul style="list-style-type: none"> דף נוסחאות מורחב התעלמות משגיאות כתיב

- ### דגשים לכל סוגי ההתאמות
- נדרש תהליך היכרות עם התלמיד לאורך השנים.
 - הערכת תפקוד וביצוע, תוך דגש על תהליכי למידה/הערכה.
 - תיעוד בדיקת נחיצות ההתאמות בבחינות הבגרות באופן מדורג לאורך השנה.
 - הגשת הבקשות לוועדת ההתאמות המחוזית עד תאריך 3.6.2019 (עבור מועד חורף וקיץ)
 - יש להגיש בקשה אחת במועד אחד לכל ההתאמות המבוקשות עבור התלמיד.

- ### הערות
- מכתב בכתב יד של התלמיד- נדרש מכתב בכתובה חופשית, ללא הדרכה מקדימה ולא מוקלד.
 - לבקשת בע"פ רבי מלל המוגשות לוועדה המחוזית, נדרשים מסמכים המעידים על אי יעילות התאמות הקראה/הכתבה.
 - יישום שעתוק, הקראה, הכתבה באמצעות הקלדה/השמעה באנגלית ובסמלי שאלון ספציפיים, לפי הנחיות אגף הבחינות.